

Velká blamáž: Dezinformace, misinformace a malinformace

 blogosvet.cz/article/velka-blamaz-dezinformace-misinformace-a-malinformace-9Db4Z

Kampaň o dezinformacích není nic jiného než skryté prosazování monopolu jedné pravdy. Zakazuje se jistým způsobem myslet, mluvit a psát.

Michal Klíma
Politolog

14. února v 15:29

397 zobrazení

 Napište první komentář

Budme pokrokoví! A hlavně bdělí! K tomu nás nabádá školení na internetu o tom, jak odhalit *dezinformace, misinformace a malinformace*. Na první poslech bohulibá mediální výchova, na druhý pochybná propaganda. Inlace cizích slov má působit vědecky, připomíná však svazáckou kampaň a vyhledávání vnitřních nepřátel z dob minulých.

Deklarovaným cílem je varovat hlavně děti, dospívající a seniory před falešnými názory na migraci, islám, covidovou pandemii či Evropskou unii. Běžně ovšem k osvětě stačí školy, rodina, média, elity i univerzity třetího věku. A v případě působení úzké skupiny profesionálních dezinformátorů nastupují zpravodajské služby státu.

1. Předepsaný názor: migrace a islám

Kdože byl dezinformátor, misinformátor či malinformátor ohledně migrace a islámu? Většinová elita razila názor v souladu s evropskou vítací politikou Angely Merkelové. Kdo protestoval proti nadměrnému přistěhovalectví zejména z muslimských zemí, spjatých s islámským fundamentalismem, byl označen za rasistu, xenofoba a souhrnně za radikála.

Ovšem poté, co Hamás 7. října 2023 napadl Izrael a v Evropě začaly propalestinské demonstrace i teroristické útoky, mnohým dochází, že realita je jiná: pravdu měli ti, kteří varovali před extrémní migrací, zvláště z Blízkého východu a Afriky. Naopak se mýlili vítáči migrantů, kteří hrubě podcenili bezpečnostní rizika. Mýlili se i experti a zpravodajské služby, kteří za zdroj radikalismu namísto vítáčů označovali protestní hnutí proti migraci.

2. Předepsaný názor: covidová pandemie

Kdože byl dezinformátor, misinformátor či malinformátor ohledně pandemie? V Česku převážil čínský přístup nulové tolerance ke covidu, spjatý s uzávěrami společnosti. Avšak kritická část vědců a veřejnosti zastávala mírnější švédský přístup. Ta ovšem byla degradována na občany druhé kategorie za to, že neviděla důvod k očkování, například po prodělání nákazy a prokázání protilátek.

Neuvěřitelné! V demokracii byla třetina obyvatelstva vyobcována ze společnosti, nesměla do divadel, restaurací, na sportoviště... Podle OECD byly české školy uzavřeny skoro nejdéle ve vyspělém světě. U středních škol to bylo v průměru 150 dnů, zatímco ve Finsku, Francii a Nizozemí 38 až 50 dnů. Výsledkem je devastace psychického zdraví mladé generace. I kdyby se znásobily počty dětských psychologů a psychiatrů, nebude jich dost. Stouplo také vzdělanostní zaostávání dětí ze sociálně slabších rodin a regionů. Klesla úroveň maturantů.

3. Předepsaný názor: Evropská unie

A kdože je dezinformátor, misinformátor či malinformátor ohledně budoucnosti Evropy? Na univerzitách rozlišujeme mimo jiné přístup mezivládní a federalistický. První pojednává o *Evropě národů*, založené na úzké spolupráci suverénních zemí. Druhý o budování *Spojených států evropských* po vzoru USA. Od jisté chvíle však horliví vyznavači federace považují jiné názory za naivní či nepřátelské a jejich nositele za nacionalisty a zpátečníky.

Co mají společného všichni ti vítači migrace, čínského přístupu k pandemii a evropské federace? Je to mesianismus, jež se projevuje moralizováním, vševědoudností a agresí vůči jinak smýšlejícím. Mesianisté věří, že jsou vyvoleni šířit dobro všemi prostředky, přičemž jejich radikální recepty působí více škod než užitku. Zároveň se vžili do role názorových kádrováků, kteří své kritiky označují za naivy či nepřátele, určené k nápravě a ostouzení.

Nálepkování a zostuzování

Ano, pojmy dezinformace, misinformace a malinformace byly použity hlavně jako klacek proti kritické části občanské společnosti. Není divu, že zneužívané a nadužívané pojmy ztratily původní význam. Což je problém ve chvíli, kdy umělá inteligence vytváří příznivé prostředí pro zneužití informací. To je však téma pro jiný text.

Chceme-li dnes podpořit kritické myšlení, máme tu dva nové jevy: *nálepkování a zostuzování*. V nedemokraciích se nálepkují disidenti s nepohodlnými názory. Ale i demokracie zažívají vyhrocenou atmosféru s poptávkou po odhalování vnitřních nepřátel. Pro tato období se vžil název mccarthimus, známý z 50. let dvacátého století v USA. K oživení poptávky po nepřátelích přispěly pandemie a vpád Ruska na Ukrajinu. V době covidu smutně prosluly fact-checkingové spolky jako *Manipulátoři.cz*, jež třídily nejen profesory medicíny na dezinformátory a všeználky.

Nadto ministerstvo vnitra v roce 2022 zveřejnilo dokument, požadující vyhledávání nepřátel v řadách 450 tisíc pracovníků státní a veřejné správy. Mezi nimi se měla provádět „*včasná identifikace osob, které mohou šířit antisystémové nálady*“ a „*tzv. naming a shaming*“, tedy pojmenování a zostuzování údajných nepřátel. Navíc až po velké kritice byl v roce 2023 odvolán plán na zřízení vládního odboru pro potírání dezinformací o 19 úřednících.

Monopol pokrokové pravdy

Zneužívání nálepkování a zostuzování je zákeřné. Je zpronevřením se slušným mravům, novinářině, politice a akademické práci. Je pomluvou s cílem umlčet a občansky popravít člověka bez možnosti se obhájit. Je to útok na důstojnost člověka.

Jde o rádobý vědecký způsob odhalování nepřátel. Namísto jedné skupiny obyvatelstva typu buržoazie či Židů se lidu předhazuje univerzální a gumová masa dezinformátorů, misinformátorů či malinformátorů. Kdo si ale osobuje právo vydávat cejch nepřítele? Dnes jsou to samozvané fact-checkingové spolky. Zítra možná pouhé algoritmy umělé inteligence.

Účelem nálepkování a zostuzování je ovládnutí mysli, včetně kontroly společenských tabu. Zakazuje se jistým způsobem myslet, mluvit a psát. Celá kampaň o dezinformacích, misinformacích či malinformacích není nic jiného než skryté prosazování monopolu jedné pravdy. A tak pod prapory ideologie dobra dochází k potlačení názorového pluralismu jako ústředního principu demokracie.

Slepá ulička progresivismu

Spasitelská ideologie progresivismu selhává, neboť zastává krajní přístup k migraci, islámu, covidu, Evropské unii, mnohopohlaví, transgenderu... Svým moralistním populismem, radikalismem a elitářstvím plodí chybná řešení a tím poruchy a nerovnováhu v ekonomice, politice i mezinárodních vztazích. Šíří netoleranci. Štěpí společnost. Oslabuje demokratický Západ v soutěži s autoritářskými mocnostmi a světovými civilizacemi. Čím dříve prozřeme a zbavíme se výhonků invazivního mccarthismu, tím dříve odblokujeme demokracii.

S tím souvisejí bolestivé otázky týkající se odpovědnosti: Je zde vůle k sebereflexi? Omluví se někdo za vážné omyly a očerňování kritické části odborníků a občanské společnosti? Jaké závěry vyvodíme, aby se podobná selhání neopakovala? Nebo vše zameteme pod koberec?

Michal Klíma, politolog, Metropolitní univerzita Praha

Text vyšel pod názvem „Monopol jedné pravdy“ Lidové noviny, 12. 2. 2024. s. 9.

Zdroje:

E-Bezpečí: Dezinformace, misinformace & malinformace. 23. 11. 2022. Zdroj: <https://www.pedagogicke.info/2022/11/e-bezpeci-dezinformace-misinformace.html>

Krizový informační tým Ministerstva vnitra. 11. 9. 2022. „Varování: Radikalizace pracovníků státní a veřejné správy.“ Zdroj: <https://www.mvcr.cz/soubor/krit-varovani-radikalizace-pracovniku-statni-a-verejne-spravy-20221214-pdf>

Krizový informační tým Ministerstva vnitra. 7. 9. 2022. „Válka & energetická krize.“ Zdroj: <https://www.mvcr.cz/soubor/krit-memo-valka-a-energeticka-krize-20221214-pdf>

OECD. 2021. „Czech Republic“, in Education at a Glance 2021: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/41805c67-en>

OECD. September 2021. The State of Global Education: 18 Months into the Pandemic. Zdroj: <https://doi.org/10.1787/1a23bb23-en>

Vláda České republiky. 25. 1. 2023. „Informace týkající se Úřadu vlády ČR. Žádost o poskytnutí Akčního plánu pro čelení dezinformacím.“ Zdroj: <https://vlada.gov.cz/cz/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/informace-tykajici-se-uradu-vlady-cr-202478>